

Beslutad av: Drift- och servicenämnden
Datum: 2024-02-07
Reviderad:
Dokumentet gäller för: Hallsbergs kommun
Dokumentansvarig: Miljöchef
Ärendenummer: 24/DOS/19

Tillsynsplan miljöbalken 2024–2026

Drift- och servicenämnden

Plan

Anger en tydlig beskrivning om vad och när något ska göras samt vem som ansvarar för genomförandet.

HALLSBERGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	2
2	Mål för miljöbalkstillsynen.....	2
2.1	Nationella och regionala mål och åtgärder.....	2
2.1.1	Nationella miljö kvalitetsmål.....	2
2.1.2	Åtgärdsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt.....	3
2.1.3	Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.....	3
2.1.4	Regionala miljömål.....	3
2.2	Lokala mål och styrdokument.....	3
2.2.1	Planer och program.....	3
2.2.2	Riktlinjer och föreskrifter.....	4
2.2.3	Lokala nämndmål.....	4
3	Ansvarsfördelning inom tillsynsområdet.....	4
3.1	Ansvariga centrala och regionala myndigheter.....	4
3.2	Behörig myndighet för tillsynen.....	5
3.3	Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	5
3.4	Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten.....	5
4	Samordning.....	5
4.1	Samordning mellan behöriga myndigheter.....	5
4.2	Samordning inom behörig myndighet.....	5
5	Befogenheter och resurser för tillsynen.....	6
5.1	Tillsynsmyndighetens befogenheter.....	6
5.2	Personal.....	6
5.3	Jäv och intressekonflikter.....	6
5.4	Finansiering av tillsynen.....	7
5.5	Kompetenskrav och utbildning.....	7
6	Organisation och utförande av tillsynen.....	7
6.1	Miljöenheten.....	7
6.2	Tillsyn.....	7
6.2.1	Operativ tillsyn.....	7
6.2.2	Skattefinansierad tillsyn.....	8

6.2.3	Tillsynsrelaterat arbete.....	8
6.2.4	Dokumentation.....	9
6.2.5	Rutiner och instruktioner	9
6.2.6	Öppenhet i tillsynen	9
7	Risk- och behovsbaserad tillsyn.....	10
7.1	Händelsestyrd tillsyn.....	10
7.2	Planerade tillsynsinsatser 2024.....	11
7.2.1	Miljöskydd	11
7.2.2	Kemiska produkter	13
7.2.3	Hälsoskydd och strålskydd.....	13
7.2.4	Områdesskydd	14
7.2.5	Miljöövervakning	15
7.3	Tillsynsrelaterat.....	15
7.4	Kontrollplan för Animaliska biprodukter och foder (ABP)	15
7.4.1	Bakgrund.....	15
7.4.2	Verksamhetsmål och kontroll.....	16
7.5	Prioritering i tillsynen	16
8	Plan 2025–26	17
9	Sanktioner	17
10	Uppföljning och utvärdering av tillsynen.....	18
10.1	Intern kontroll och verksamhetsuppföljning	18
10.2	Extern utvärdering	18
10.3	Uppföljning.....	18
11	Beredskap	18
12	Bilaga 1, Planerade aktiviteter 2024	18

1 Sammanfattning

Denna tillsynsplan är den operativa tillsynsmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på tillsyn enligt miljöbalken och miljötillsynsförordningen SFS (2011:13) följs. Planen beskriver hur Drift- och servicenämnden i Hallsberg och Myndighetsnämnden i Kumla uppfyller de krav som ställs på tillsyn enligt miljöbalken. Planen omfattar hela miljöbalkens område.

Operativ tillsynsmyndighet är Drift- och servicenämnden i Hallsberg och i Kumla Myndighetsnämnden. Nämnderna ska genom sin miljö- och hälsoskyddstillsyn bidra till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Nämnderna ansvarar för tillsyn av ett flertal olika verksamheter, varav många betalar en fast årlig tillsynsavgift.

Planerad tillsyn bedrivs för närvarande främst på verksamheter som betalar fast årlig avgift. I övrigt hanteras bland annat oplanerade inkommande ärenden som tillstånd- /och dispensansökningar och klagomål.

För 2024 saknar nämnderna fullt ut de resurser som krävs för att utföra all den tillsyn som det finns behov av. Drift- och servicenämnden i Hallsberg har resurser för att utföra ungefär 60 % av det behov som redovisas i behovsutredningen. Myndighetsnämnden i Kumla har resurser för att utföra ungefär 80 % av redovisat behov i behovsutredningen. En ny behovsutredning ska beredas under 2024.

2 Mål för miljöbalkstillsynen

I arbetet med miljöfrågor i Sverige finns nationella, regionala och lokala miljömål. De nationella miljömålen är beslutade av riksdag och regering, de regionala miljömålen beslutas av Länsstyrelsen i Örebro län. De lokala miljömålen är beslutade av kommunen. Sedan 2021 finns också en nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken, med utpekade fokusområden.

Dessa mål och viljeyttringar utgör tillsammans en grund för nämndernas prioriteringar i denna tillsynsplan. Målen presenteras kort nedan.

2.1 Nationella och regionala mål och åtgärder

2.1.1 Nationella miljö kvalitetsmål

Sveriges riksdag har beslutat om ett generationsmål och 16 nationella miljö kvalitetsmål, samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald,

farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>

2.1.2 Åtgärdsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt

Vattenförvaltning i Sverige bedrivs enligt EU:s ramdirektiv för vatten, i vattenförvaltningsförordningen. Vattenförvaltningen syftar till att vi ska förbättra våra vatten och skapa en långsiktig hållbar förvaltning av våra sjöar, vattendrag, kust samt grundvatten. Vattnet förvaltas i avrinningsområden och vattendistrikt. För varje distrikt finns ett beslutat åtgärdsprogram som bland annat redogör för kommunens ansvar. Nuvarande åtgärdsprogram gäller för 2022–2027.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattendistrikt/norra-ostersjon.html>

Aktiviteter i Tillsynsplanen med bäring på åtgärdsprogrammet har preciserats i Tillsynsplanens bilaga 1.

2.1.3 Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken

Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen och underlättar planering av tillsyn.

Strategin innehåller sju tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen. [Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se)

Fokusområden och underliggande åtgärder relevanta för Kumla och Hallsbergs kommuner preciseras i Tillsynsplanens bilaga 1.

2.1.4 Regionala miljömål

Örebro län har gjort 14 av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen till egna regionala mål. Länet arbetar inte fokuserat med de två miljömålen "Hav i balans samt levande kust och skärgård" och "Storslagen fjällmiljö" eftersom de inte är relevanta för i länet. <https://www.lansstyrelsen.se/orebro/miljo-och-vatten/miljomal.html>

2.2 Lokala mål och styrdokument

2.2.1 Planer och program

Kommunernas översiktsplaner, avfallsplaner och VA planer beskriver vilka åtgärder som bedöms viktiga att arbeta med för att bidra till att uppfylla de nationella miljömålen.

I Kumla finns även ekologiskt och ett socialt hållbarhetsprogram, som ska verka för en hållbar utveckling i Kumla som geografiskt område. Miljöenhetens har i många hänseenden en viktig roll i detta arbete. Både utifrån den faktiska myndighetsutövning som verksamheten genomför, och utifrån hur och på vilket sätt verksamheten och myndighetsutövningen bedrivs. Miljöenhetens arbete utgår från

gällande lagstiftning och ska bygga på och understödja demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

Enhetens arbete bidrar på olika sätt till de fem fokusområdena i kommunens program för social hållbarhet: *Fokus 1: Goda uppväxtvillkor, Fokus 2: Goda försörjningsmöjligheter (genom råd och stöd till nyföretagare), Fokus 3: Delaktighet och inflytande, Fokus 4: Bostäder och närmiljö och Fokus 5: Folkhälsa.* Enhetens tillsyn är även med och bidrar in till målen och de åtta fokusområdena i kommunens program för ekologisk hållbarhet, så som *Fokus: Goda livsmiljöer i sjöar och vattendrag, Fokus: Vi minskar hälsofarlig exponering, Fokus: Vi minskar Kumlas utsläpp av växthusgaser och Fokus: Vi bygger hållbart.*

I Kumla finns dessutom ett miljöprogram med ytterligare prioriteringar inom den ekologiska dimensionen. Kumlas miljöprogram omfattar flera lokala mål, varav följande bedöms mest relevanta för miljötillsynen. Numrering kommer från miljöprogrammet:

2.2 Miljögifter i barns vardag ska minska.

2.3 Markföroreningar ska inte orsaka skada på miljön eller människors hälsa. Målet ska nås genom arbete med efterbehandling av markföroreningar i Kvarntorpsområdet för att minska risken för spridning i miljön, samt att utreda och eventuellt åtgärda förorenad mark för att minska risker för hälsa och miljö.

3.2 Mängden ovidkommande vatten till reningsverket ska minska. Målet ska nås genom ett aktivt uppströmsarbete för att minska mängden kemikalier som belastar reningsverket.

2.2.2 Riktlinjer och föreskrifter

I båda kommunerna finns, renhållningsordning, föreskrifter för vattenskyddsområden, riktlinjer för fordonstvättar och lokala föreskrifter för skydd av människors hälsa. I Kumla finns också riktlinjer för dagvattenhantering.

2.2.3 Lokala nämndmål

Nämndernas lokala mål som berör tillsynsverksamheten finns angivna i respektive verksamhetsplaner för Drift- och serviceförvaltningen i Hallsberg och för Miljö- och byggverksamheten i Kumla.

3 Ansvarsfördelning inom tillsynsområdet

3.1 Ansvariga centrala och regionala myndigheter

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen är de centrala myndigheterna som ansvarar för miljötillsynen i Sverige. Totalt tretton statliga myndigheter har ett vägledande ansvar för miljötillsynen. Länsstyrelserna ska vara vägledande för kommunerna i respektive län.

3.2 Behörig myndighet för tillsynen

Drift- och servicenämnden och Myndighetsnämnden i Kumla är lokala operativa tillsynsmyndigheter som har till uppgift att bedriva miljö- och hälsoskyddstillsyn, på eget initiativ eller efter anmälan, enligt miljöbalken, smittskyddslagen, strålskyddslagen, med flera. Tillsynsmyndigheten ska även arbeta med samhällsservice genom information och rådgivning om gällande bestämmelser.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

De statliga verken och länsstyrelsen har ansvar för att centralt och regionalt samordna, följa upp och utvärdera tillsynen enligt miljöbalken. De ska också vägleda den operativa tillsynsmyndigheten genom att erbjuda råd och stöd i tillsynsfrågor. Kommunen ska som operativ tillsynsmyndighet kontrollera att miljöbalkens regler och myndigheternas och domstolarnas beslut efterlevs och vidta de åtgärder som behövs för att exempelvis verksamhetsutövare ska följa reglerna. Kommunerna ska också genom rådgivning, information och liknande, skapa förutsättningar för att miljöbalkens ändamål ska kunna tillgodoses. Båda dessa uppgifter syftar till att säkerställa syftet med miljöbalken - hållbar utveckling.

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Drift- och servicenämnden i Hallsberg (DOS) och Myndighetsnämnden i Kumla (MHN) och delegerar sin rätt att besluta i ärenden enligt miljöbalken. Delegationen går direkt till miljöinspektör och framgår av gällande delegationsordning. Beslut som fattats på delegation ska anmälas till nämnden vid efterkommande sammanträde.

I de ärenden där beslut riktas till en verksamhet som berör Drift- och servicenämndens övriga ansvarsområden, så delegeras besluten till Myndighetsnämnden (MYN) som är en jävsnämnd i Hallsberg.

4 Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Hallsberg och Kumla är medlemmar i *Miljösamverkan Värmlands och Örebro län*. Inom miljösamverkan anordnas handläggartäffar, utbildningar, tillsynsvägledning och andra aktiviteter löpande under året.

4.2 Samordning inom behörig myndighet

I Hallsberg sker all tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet inom Drift- och servicenämnden samt Myndighetsnämnden (MYN). I Kumla sker alla tillsyn inom Myndighetsnämnden. På tjänstemannanivå sker tillsynen av personal på Miljöenheten inom samhällsbyggnadsförvaltningen i Kumla kommun. Prövning enligt

strandskyddsreglerna utförs delvis av handläggare på byggenheten inom samma förvaltning.

Inom Miljöenheten sker samordning genom att tjänstemännen tar fram och tillämpar gemensamma rutiner. En gång varje vecka sker möten då miljöinspektörer träffas och diskuterar aktuella frågeställningar. Samordning sker också med Byggenheten, Plan, geodata och MEX-enheten, räddningstjänst med flera kring gemensamma tillsynsområden och ärenden.

Inspektörerna deltar i interna kommunala samverkansgrupper och möten, till exempel arbete med detaljplaner, avfallsplan och VA-planering.

5 Befogenheter och resurser för tillsynen

5.1 Tillsynsmyndighetens befogenheter

Drift och servicenämndens och Myndighetsnämnden i Kumlas befogenheter inom miljö- och hälsoskyddtillsynen regleras i miljöbalken (1998:808) och förordningen om miljöfarlig verksamhet (1998:899) och i miljötillsynsförordningen (2001:13).

Nämnderna har rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 10.

5.2 Personal

Enligt genomförd behovsutredning uppgår det totala behovet av personal för prövning och tillsyn enligt miljöbalken till 7 årsarbetskrafter i Kumla och 8 årsarbetskrafter i Hallsberg. En ny behovsutredning kommer sammanställas under 2024, för perioden 2024–26. Behovet av personal förväntas öka under kommande år.

För miljö- och hälsoskyddstillsyn finns följande personal till förfogande för år 2024 (årsarbetskrafter):

	Kumla	Hallsberg
Årsarbetskrafter tillsyn	5,5	4,5

Det innebär att resursbehovet för miljö- och hälsoskyddstillsynen enligt beräkningarna inte är tillgodosett i dagsläget och att nämnderna i respektive kommun behöver göra prioriteringar i tillsynen utifrån vad som redovisats i behovsutredningen.

5.3 Jäv och intressekonflikter

Förvaltningen har rutin för att motverka jäv och intressekonflikter.

5.4 Finansiering av tillsynen

Tillsynen finansieras av avgifter och kommunala skattemedel. Kommunerna har en taxa baserad på SKR:s behovsbaserade modell. Fast årlig tillsynsavgift tas ut från vissa verksamheter. Avgiftens storlek baseras på verksamheten typ och omfattning, i enlighet med gällande taxa enligt miljöbalken. För vissa oplanerade ärenden tas en fast avgift ut i enlighet med taxan, för övriga ärenden utgår timavgift.

Vissa ärendeuppgifter kan endast avgiftsfinansieras i begränsad utsträckning eller inte alls. Det omfattar exempelvis utredningar av klagomål som visar sig vara obefogade, handläggning av överklagade ärenden, remisser, åtalsanmälningar med mera. Dessa måste alltid vara skattefinansierade. Detsamma gäller information och rådgivning.

5.5 Kompetenskrav och utbildning

Kompetensinventering hos inspektörer ska göras årligen i samband med medarbetarsamtalet.

Kompetensutveckling sker genom deltagande i kurser anordnade av statliga verk eller andra aktörer samt genom olika grad av självstudier. Kunskapsutbyte sker i samband med möten i länsstyrelsens regi och miljösamverkan.

6 Organisation och utförande av tillsynen

6.1 Miljöenheten

På Miljöenheten arbetar i nuläget 13 tillsvidareanställda inspektörer, en administratör och en miljöchef. Tio inspektörer jobbar med tillsyn enligt miljöbalken, övriga livsmedelskontroll. Alla inspektörer har huvudansvar för ett visst antal tillsynsområden, inom vilket inspektören deltar i kompetensutveckling och samverkansträffar. Alla inspektörer arbetar med ämnesområden som omfattar båda kommunerna.

6.2 Tillsyn

Tillsyn kan vara operativ, eller omfatta tillsynsrelaterat arbete. Den operativa tillsynen delas in i planerad och händelsestyrd tillsyn. Tillsynen ska vara risk- och behovsbaserad, vilket betyder att myndigheten ska prioritera tillsyn inom de områden som innebär störst risk för olägenhet för människors hälsa och miljön, och där det antas finnas störst behov på grund av bristande lagefterlevnad.

6.2.1 Operativ tillsyn

Händelsestyrd tillsyn

Händelsestyrd tillsyn styrs av yttre omständigheter. Exempel på händelsestyrd tillsyn:

- Prövning och granskning av tillståndsansökningar, anmälningsärenden, dispensansökningar och underrättelser.
- Utredning av klagomål och anmälningar om bristande lagefterlevnad

Planerad tillsyn

Planerad tillsyn är sådan tillsyn som sker på eget initiativ av myndigheten. Miljöenheten strävar efter att öka sin andel planerad tillsyn, eftersom dessa insatser oftast är mer effektiva och ger en förebyggande effekt som kan minska behov av viss händelsestyrd tillsyn. Vid planerad tillsyn kan myndigheten fokusera på ett relevant område på många likvärdiga anläggningar samtidigt, och då få ett större genomslag än vid punktinsatser. Exempel på planerad tillsyn:

- Systemtillsyn med fokus på verksamhetens förutsättningar att bedriva egenkontroll. Denna tillsyn är som regel föranmäld och innebär bland annat granskning av rutiner, ansvarsfördelning och riskbedömning. Systemtillsyn prioriteras högre på större och mer omfattande verksamheter.
- Detaljtillsyn fokuserar på verksamhetens faktiska förutsättningar och hur den påverkar den omgivande miljön. Detaljtillsyn utgör merparten av den planerade tillsynen som utförs. Ofta utförs detaljtillsyn i kombination med systemtillsyn.
- Granskning rapporter – för vissa verksamheter består en del av den planerade tillsynen att granska löpande rapportering av till exempelvis provresultat, avfallsmängder med mera.
- Information/rådgivning – riktade informationsinsatser angående specifika frågor, exempelvis en lagändring.

Föranmäld/oanmäld tillsyn

Myndigheten har möjlighet att, beroende på syfte och vad som är mest lämpligt av andra orsaker, välja om tillsynsbesök ska anmälas i förväg, eller om de ska göras oanmälda. I nuläget är den mesta besöken föranmälda, men miljöenheten strävar efter att öka andelen oanmälda besök vid detaljtillsyn. Oanmälda besök är viktiga för att få en mer sanningsenlig bild av hur verksamheten fungerar.

6.2.2 Skattefinansierad tillsyn

Den tillsyn som måste finansieras med skatter består i huvudsak av obefogade klagomål, åtalsanmälningar, och överklagade ärenden. Även uppsökande tillsyn i syfte att hitta till exempel otillåtna verksamheter eller andra överträdelser, behöver många gånger finansieras med skattemedel.

6.2.3 Tillsynsrelaterat arbete

Med tillsynsrelaterat arbete avses mer förebyggande och stödjande åtgärder till exempel information, rådgivning, arbete med remisser, samverkansgrupper och registervård.

6.2.4 Dokumentation

Resultat från all tillsyn dokumenteras och verksamhetsutövaren får alltid ta del av tillsynsresultatet för att denne ska ha en möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet. Alla resultat dokumenteras och bevaras i myndighetens administrativa verksamhetssystem.

6.2.5 Rutiner och instruktioner

Miljöenheten arbetar kontinuerligt med att ta fram skriftliga rutiner och instruktioner, samt att utveckla befintliga rutiner och hålla dem aktuella. Att arbetet med analys och utveckling av rutiner ständigt pågår är viktigt för att miljö- och hälsoskyddstillsynen ska vara rättssäker och effektiv. Skriftliga rutiner fastställs av enhetschef. I arbetet med rutiner använder enheten sig av material och erfarenheter från andra kommuner tillsammans med egna erfarenheter som sedan anpassas till kommunens förutsättningar.

6.2.6 Öppenhet i tillsynen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Miljö och byggverksamheten upprättar varje år en verksamhetsplan där de ingående enheterna (Miljöenheten, Bygglovsenheten samt Plan, geodata och MEX) beskriver vad som ska uträttas under året för att bidra in till att nämndernas uppsatta mål nås. Miljöenheten upprättar inför varje år en tillsynsplan där planering av miljö- och hälsoskyddstillsynen beskrivs. Tillsynsplanen fastställs av respektive kommuns nämnd.

Resultat från löpande uppföljning redovisas regelbundet till respektive nämnd. Vidare ska enheten en gång om året upprätta en verksamhetsberättelse över tillsynen och erfarenheter från denna. Rapporten blir offentlig i och med att den redovisats för nämnderna. Register över tillsynsobjekten finns i ärendehanteringssystemet ECOS.

7 Risk- och behovsbaserad tillsyn

7.1 Händelsestyrd tillsyn

Dispensärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Ansökan om strandskyddsdispens • Ansökan om dispens från renhållningsordningen • Ansökan om dispenser vattenskyddsföreskrifter
Tillståndsärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Små avlopp • Ansökan om tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel • Ansökan om tillstånd; tupp • Ansökan om tillstånd till värmepump • Ansökan om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter • Ansökan om tillstånd för bortskaffande av avfall
Anmälningsärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöfarlig verksamhet anmälan • Anmälan av hälsoskyddsverksamhet • Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening (§28 om efterbehandling) • Anmälan av skrotning av cistern • Anmälan avloppsanläggning • Anmälan om skrotning av köldmediaaggregat • Anmälan av installation av värmepump • Anmälan om kemisk bekämpning • Gödselspridning detaljplan • Anmälan om att bortskaffande av avfall • Anmälan av kompostering • Anmälan enligt vattenskyddsföreskrifter
Informationsärenden	<ul style="list-style-type: none"> • Information om förorening • Information om cisternen installation • Information om skrotning av köldmediaaggregat • Information om driftstörningar på anmälningspliktig verksamhet
Övrig tillsyn	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljningar planerad tillsyn • Klagomål • Utredningar objektburen smitta • Överklaganden • Miljösanktionsavgifter • Åtalsanmälningar vid misstanke om brott
Remisser	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöprovning miljöfarliga verksamheter • Bygg-, -rivnings-, och marklov • Övriga remisser

7.2 Planerade tillsynsinsatser 2024

7.2.1 Miljöskydd

Miljöfarliga verksamheter B, C och U och IED-verksamheter

Miljöfarliga verksamheter klassas, beroende på typ och omfattning, som B-verksamheter (tillståndspliktiga), C-verksamheter (anmälningsspliktiga) och U-verksamheter som omfattar alla övriga verksamheter. IED – verksamheter är miljöfarliga verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet. Alla B och de flesta C-verksamheterna betalar en fast årlig tillsynsavgift till respektive nämnd och ska erhålla tillsynstid motsvarande den årliga avgiften inom en tre-årsperiod.

För IED-verksamheter och vissa avfallsverksamheter gäller särskilda regler för planering, utförande och uppföljning av tillsynen enligt 1 kap 10 § miljötillsynsförordningen. Alla tillståndspliktiga verksamheter i Kumla och Hallsberg får minst ett tillsynsbesök varje år.

Utöver dessa finns ett stort antal U-verksamheter i respektive kommun som inte betalar årlig avgift. Dessa kommer få tillsyn branschvis i årliga projekt.

Planerade aktiviteter under 2024: Miljöskydd

1. Planerad tillsyn på anläggningar som betalar fast årlig avgift. (I Kumla ca 16 verksamheter och i Hallsberg ca 19 verksamheter).
2. Påbörja kartläggning av gällande tillstånd för samtliga tillsynsobjekt som omfattas av tillstånd enligt miljöbalken eller tidigare miljöskyddslag (ca 20 verksamheter).
3. Bedöma vilka miljöbalkstillstånd som behöver åtgärdas, samt vilka åtgärder som är lämpliga. Informera verksamheterna om bedömningen.
4. Tillsynsprojekt tågtvättar och verkstäder Hallsberg (ca 4 verksamheter)
5. Inventering och tillsyn på övriga fordonstvättar och fordonsverkstäder som ännu inte finns i den planerade kontrollen (om vikariat tillsätts under 2024).
6. Påbörja tillsynsprojekt avseende skjutbanor Hallsberg (ca 6 verksamheter) och Kumla (ca 2 verksamheter).
7. Påbörja kartläggning av åkerier och avfallsanläggningar för kommande tillsyn på avfallstransporter.
8. Utveckla tillsynsmetodik för att identifiera och hantera illegal avfallshantering.
9. Spåra avfall i ordinarie tillsyn genom att nyttja avfallregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att säkerställa en god avfallshantering hos verksamhetsutövarna och att hitta illegal avfallshantering.

10. Kontroll att anteckningsskyldigheten uppfylls för verksamheter som hanterar avfall så att det upphör att vara avfall.
Ska vi lägga till detta som en del i avfallschecklistan? Gäller de som behandlar avfall - in i checklistan.
11. Inhämta information om de kommunala va-huvudmännens egenkontroll av den allmänna dagvattenanläggningen utifrån strategins föreslagna frågor (gäller båda kommunerna).
12. Deltagande i slamsamrådsgruppen och i uppströmsgruppen avseende REVAQ och utsläppskrav till spillvatten respektive dagvattennät i Kumla.

Lantbruk B, C, U

Lantbruk är en miljöfarlig verksamhet som också klassas som B, C eller U-verksamhet.

Planerade aktiviteter under 2024: Lantbruk

13. Planerad tillsyn på anläggningar som betalar fast årlig avgift (1 verksamhet i Kumla)
14. Slutföra inventeringen av jordbruksverksamheter i Hallsbergs kommun.
15. Planera för kommande riskbaserad tillsyn på lantbruk på U-nivå utifrån genomförd inventering.

Små avlopp

Miljöenheten handlägger ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp. Ansökningar inkommer spontant och till följd av tidigare inventeringar med åtföljande krav på åtgärd.

Planerade aktiviteter under 2024: Små avlopp

16. Områdesvis inventering avlopp i Hallsberg (ca 80 planerade inventeringar).
17. Riskklassning av avlopp i samband med planerad inventering och vid nya ansökningar.
18. Vidareutveckla inventeringen så att tillsyn prioriteras mot de avloppsanläggningar som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljön i båda kommunerna.

Förorenade områden

Myndighetsnämnden i Kumla har tillsynsansvar för över cirka 60 förorenade områden, där de flesta ligger i Kvarntorpsområdet. I Hallsberg finns 150 identifierade förorenade områden där Drift- och servicenämndens har tillsynsansvar. Nämnderna ska även handlägga inkommande ärenden såsom underrättelse om förorening och anmälan om efterbehandling av förorenad mark.

Planerade aktiviteter under 2024: Förorenade områden

19. Ta fram handlingsplan för tillsyn av förorenade områden i Kumla.
20. Fortsatt utveckla handläggningen av ärenden som initieras genom anmälan enligt 28 § FMH med utgångspunkt i den kunskap och vägledning om riskbedömning, riktvärden, representativa halter och åtgärdsåtgärder som finns att tillgå.
21. Påbörja inventering av PFAS-förorenade områden vid verksamheter i drift.

Renhållning

Nämnden handlägger uppskattningsvis 5–10 dispensansökningar från renhållningsordningen för respektive kommun per år.

Utöver den i huvudsak klagomålsbaserade och händelsestyrda tillsynen inom området är inga aktiviteter planerade under 2024. Exempel på ärenden som handläggs är nedskräpningsärenden och eldning av avfall.

7.2.2 Kemiska produkter

Ungefär 50 verksamheter i respektive kommun är skyldiga att rapportera årlig läckagekontroll av köldmedia. Dessa betalar en årlig avgift och ska erhålla motsvarande tillsynstid.

Tillsyn av cisterner görs i samband med planerad tillsyn på miljöfarliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift. Någon planerad tillsyn på övriga cisterner kommer inte göras 2024.

Planerade aktiviteter under 2024: Kemiska produkter

22. Granskning av årlig läckagekontroll av köldmedia (ca 50 verksamheter i respektive kommun).
23. Inventera och genomföra tillsyn avseende sprängämnesprekursorer.
24. Butikstillsyn kemikalier i varor i samband med nationellt tillsynsprojekt under våren 2024.
25. Delta i läkemedelsverkets tillsynsprojekt under september-december med fokus på tillsyn av tatueringsfärger.

7.2.3 Hälsoskydd och strålskydd

Hälsoskyddsverksamheter klassas som C-verksamheter (anmälningspliktiga) och övriga som U-verksamheter. Anmälningspliktiga är förskolor, skolor, fritidshem, bassängbad och olika typer av skärande/stickande hygienverksamheter till exempel tatuering och fotvårdare. Sedan 2021 omfattas även verksamheter som använder

skärande och stickande verktyg, till exempel barberare och nagelskulptörer av anmälningsplikt. Ej anmälningspliktiga verksamheter är till exempel vård- och omsorgsboenden, frisörer, idrottsanläggningar och tillfälliga boenden som hotell och campingar. Hälsoskyddstillsyn omfattar även marknadskontroll av kosmetiska och hygieniska produkter.

De flesta anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter ska betala en fast årlig tillsynsavgift till respektive nämnd och ska sedan erhålla tillsynstid motsvarande den årliga avgiften inom en tre-årsperiod. Under 2024 kommer kommunernas skolor att få tillsyn. Tillsyn planeras även på bassängbad, tatuerare och andra skärande/stickande verksamheter.

Utöver dessa finns ett stort antal U-verksamheter i respektive kommun som inte betalar årlig avgift. Dessa inventeras i mån av tid och får tillsyn branschvis i årliga projekt.

Strålskyddstillsynen omfattar solarier och radon i inomhusmiljö. Ett tillsynsprojekt för mätning och åtgärder av radon i flerbostadshus påbörjades 2021 och planeras pågå till och med 2024. Projektet omfattar alla flerbostadshus, och andra bostäder som hyrs ut yrkesmässigt, i Kumla och Hallsberg, och målsättningen är att alla dessa bostäder ska klara gällande riktvärde för radon när projektet avslutas.

Planerade aktiviteter under 2024: Hälsoskydd och strålskydd

26. Tillsyn av grundskolor och gymnasieskolor med extra fokus på städning, hygien och smitta (11 grundskolor i Kumla samt 7 grundskolor och 1 gymnasieskola med 7 enheter i Hallsberg)
27. Tillsyn av bassängbad utifrån Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2021:11) och tillhörande vägledning om bassängbad (1 verksamhet i Kumla och 1 verksamhet i Hallsberg).
28. Planera för tillsynsprojekt flerbostadshus under 2025
29. Fortsättning av tillsynsprojektet radon i flerbostadshus (totalt ca 100 fastighetsägare i båda kommunerna).
30. Inventera och riskklassa skärande/stickande verksamheter som ännu inte finns med i den planerade tillsynen.

7.2.4 Områdesskydd

Kommunala natur- och kulturresevat

I Kumla finns fem kommunala naturreservat där Myndighetsnämnden i Kumla har tillsynsansvar över skötselplaner och föreskrifter. I Hallsberg finns ett naturreservat som är drift- och servicenämndens tillsynsansvar.

- Inga planerade aktiviteter 2024

Strandskydd

Tillsynen består av dispensprövning och hantering av klagomål. Det utförs i nuläget ingen planerad tillsyn enligt strandskyddslagstiftningen.

- Inga planerade aktiviteter 2024

Vattenskyddsområden

I Kumla finns det ett vattenskyddsområde där Myndighetsnämnden har tillsynsansvaret. Hallsberg har sex vattenskyddsområden där Drift- och servicenämnden har tillsynsansvar. Tillsynen består av dispensprövning och hantering av klagomål.

- Inga planerade aktiviteter 2024

7.2.5 Miljöövervakning

Miljöenheten utför regelbundna mätningar av bakgrundsstrålning. I övrigt utför enheten inte någon miljöövervakning eller recipientkontroll.

Planerade aktiviteter under 2024: Miljöövervakning

31. Mätningar av bakgrundsstrålning var 7 månad på uppdrag av Länsstyrelsen (ca 2 dagar under 2024 fördelat i båda kommunerna).
32. Fortsatt dialog med berörda aktörer avseende fortsatt recipientkontroll i Kvarntorp.

7.3 Tillsynsrelaterat

Miljöinspektörerna förväntas delta aktivt i vid fysisk planering och andra kommunala projekt, såsom arbete med avfallsplan, VA-plan, detaljplaner, översiktsplan och andra kommunala projekt. Miljöinspektörerna deltar i projektgrupperna i mån av tid.

Enhetens kvalitets- och utvecklingsrelaterade arbete för 2024 finns preciserat i Miljö- och byggverksamhetens verksamhetsplan.

7.4 Kontrollplan för Animaliska biprodukter och foder (ABP)

Animaliska biprodukter hanteras inom ordinarie tillsyn inom lantbrukstillsyn och livsmedelstillsyn och avfallstillsyn. Uppföljning sker sammanfattat.

7.4.1 Bakgrund

Drift- och servicenämnden i Hallsberg och Myndighetsnämnden i Kumla ska bedriva kontroll över animaliska biprodukter och foder. Exempel på kontrolluppgifter är

hantering av animaliskt matavfall från livsmedelslokaler och hantering av kadaver inom primärproduktionen

Nämnderna ansvarar för tillsyn och kontroll inom följande områden:

- Nedgrävning av animaliska biprodukter
- Utlämnade och transport av matavfall
- Kontroll av livsmedelsanläggningar
- Kompostering av matavfall när detta inte görs i en av Jordbruksverket godkänd komposteringsanläggning
- Förvaring av animaliska biprodukter i primärproduktionen
- Förbränningsanläggningar som förbränner animaliska biprodukter i primärproduktionen
- Användning av organiska gödningsmedel, naturgödsel i primärproduktionen

Ansvaret för kontrollen av animaliska biprodukter och foder, exempelvis döda djur eller köttavfall från slakterier eller butiker, delas mellan kommunen, Länsstyrelsen, Livsmedelsverket och Jordbruksverket.

7.4.2 Verksamhetsmål och kontroll

Målet med kontrollen är att förhindra smittspridning och ha en god fodersäkerhet. Kontrollen kommer prioriteras till de verksamheter där riskerna är som störst i första hand. Kontrollen av animaliska biprodukter som ligger inom miljöinspektörernas tillsynsområde, t ex kontroll av förvaring av animaliska biprodukter i primärproduktionen ligger i tillsynsplanen för miljöbalkens tillämpningsområde. Kontroll av animaliska biprodukter inom livsmedelsverksamheter sker projektbaserat. Då Hallsbergs och Kumlas kommuner inte har några livsmedelsverksamheter med större risker gällande animaliska biprodukter sker kontrollen i liten omfattning.

7.5 Prioritering i tillsynen

Nämndernas resurser under 2024 räcker inte till för att genomföra all den tillsyn som det finns behov utav. Nämnderna måste därför göra prioriteringar i sin planering.

Högre prioritet	Lägre prioritet	Hanteras inte av miljöenheten
Planerad tillsyn på anläggningar som betalar fast årlig avgift	Planerad tillsyn på övriga anläggningar som inte betalar fast årlig avgift.	Klagomål på verksamheter som inte är kommunens tillsynsobjekt.
Tillståndsansökningar		

Anmälningssärenden		
Underrättelseärenden	Dispensansökningar	
Nedskräpningar med betydande mängder farligt avfall	Nedskräpningsärenden som inte omfattar farligt avfall	Nedskräpningsärenden på kommunal mark eller på annan mark där kommunen har renhållningsansvar.
Klagomål som bedöms innebära större risk för olägenhet: många personer som är berörda eller omfattande brister/risker.	Klagomål som bedöms innebära lägre risk för olägenhet; färre personer berörda eller mindre brister.	Klagomål där klagande inte själv varit i kontakt med den som orsakar eller är ansvarig för störningen.
Kvalitets- och effektivitetshöjande arbete	Remisser	Klagomål katter/hundar eller vilda djur
Kompetenshöjning miljöenheten	Interna samverkansgrupper	

8 Plan 2025–26

En ny behovsutredning för perioden 2024–2026 kommer tas fram under 2024. Behovet av personal förväntas öka under perioden på grund av nationella och lokala målsättningar och nya tillsynsområden.

9 Sanktioner

Drift- och servicenämndens och Myndighetsnämnden i Kumlas juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen finns bland annat i miljöbalken. Denna anger om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad, ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälp situationen.

Exempel på åtgärder som nämnden har möjlighet att vidta är föreläggande eller förbud. Det finns också möjlighet att kombinera dessa beslut med vite.

Nämnden kan besluta om miljöstraffavgift om en verksamhet bryter mot vissa nämnda bestämmelser i miljöbalken (förordningen om miljöstraffavgifter 1998:950).

Om myndigheten får kännedom om att en enligt miljöbalken brottslig handling begåtts, är den skyldig att anmäla denna händelse till polis.

I myndighetens administrativa system finns en möjlighet att lägga in fasta mallar för beslut.

10 Uppföljning och utvärdering av tillsynen

10.1 Intern kontroll och verksamhetsuppföljning

En separat plan för internkontroll och verksamhetsuppföljning finns upprättad i respektive förvaltnings verksamhetsplan.

10.2 Extern utvärdering

Extern granskning av tillsynen utförs av Länsstyrelsen i Örebro län. Interna revisioner genomförs med hjälp av kommunens revisorer.

10.3 Uppföljning

Uppföljning av mål, internkontrollmått, volymmått och nyckeltal sker tertialvis och utvärderas i en verksamhetsberättelse efter årets slut i båda kommunerna.

11 Beredskap

Hallsberg har en krishanteringsplan som är antagen av kommunfullmäktige 2022-04-25. Vid extraordinära händelser tar en krisledningsnämnd över beslutanderätten från Drift- och servicenämnden.

Kumla kommun har en krishanteringsplan som fastställdes av kommundirektören 2023-06-20. Krishanteringsplanen visar hur kommunens verksamhet ska organiseras och ledas vid kris och extraordinära händelser. Vid händelse som definieras som kris så kan en krisledningsnämnd ta över beslutanderätt och ansvar från Myndighetsnämnden. En beredskapsplan för samhällsbyggnadsförvaltningen finns.

12 Bilaga 1, Planerade aktiviteter 2024

Planerade aktiviteter under 2024	Relaterade nationella, regionala och lokala mål och åtgärdsprogram.
Planerade aktiviteter under 2024: Miljöskydd	

1.	Planerad tillsyn på anläggningar som betalar fast årlig avgift (i Kumla ca 16 verksamheter och i Hallsberg ca 19 verksamheter).	ÅNÖV*
2.	Påbörja kartläggning av gällande tillstånd för samtliga tillsynsobjekt som omfattas av tillstånd enligt miljöbalken eller tidigare miljöskyddslag (ca 20 verksamheter).	NTS**
3.	Bedöma vilka miljöbalkstillstånd som behöver åtgärdas, samt vilka åtgärder som är lämpliga. Informera verksamheterna om bedömningen.	NTS
4.	Tillsynsprojekt tågsvättar och verkstäder Hallsberg (ca 4 verksamheter)	NTS
5.	Inventering och tillsyn på övriga fordonstättar och fordonsverkstäder som ännu inte finns i den planerade kontrollen (om vikariat tillsätts under 2024).	NTS
6.	Påbörja tillsynsprojekt avseende skjutbanor Hallsberg (ca 6 verksamheter) och Kumla (ca 2 verksamheter).	Behovsidentifierad
7.	Påbörja kartläggning av åkerier och avfallsanläggningar för kommande tillsyn på avfallstransporter.	NTS
8.	Utveckla tillsynsmetodik för att identifiera och hantera illegal avfallshantering.	NTS
9.	Spåra avfall i ordinarie tillsyn genom att nyttja avfallregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att säkerställa en god avfallshantering hos verksamhetsutövarna och att hitta illegal avfallshantering.	NTS
10.	Kontroll att anteckningsskyldigheten uppfylls för verksamheter som hanterar avfall så att det upphör att vara avfall. Ska vi lägga till detta som en del i avfallschecklistan? Gäller de som behandlar avfall - in i checklistan.	NTS
11.	Inhämta information om de kommunala va-huvudmännens egenkontroll av den allmänna dagvattenanläggningen utifrån strategins föreslagna frågor (gäller båda kommunerna).	NTS

12.	Deltagande i slamsamrådsgruppen och i uppströmsgruppen avseende REVAQ och utsläppskrav till spillvatten respektive dagvattennät i Kumla.	MPK***
Planerade aktiviteter under 2024: Lantbruk		
13.	Planerad tillsyn på anläggningar som betalar fast årlig avgift (1 verksamhet i Kumla)	ÅNÖV
14.	Slutföra inventeringen av jordbruksverksamheter i Hallsbergs kommun.	NTS, ÅNÖV
15.	Planera för kommande riskbaserad tillsyn på lantbruk på U-nivå utifrån genomförd inventering.	NTS, ÅNÖV
Planerade aktiviteter under 2024: Små avlopp		
16.	Områdesvis inventering avlopp i Hallsberg (ca 80 planerade inventeringar).	ÅNÖV
17.	Risiklassning av avlopp i samband med planerad inventering och vid nya ansökningar.	NTS
18.	Vidareutveckla inventeringen så att tillsyn prioriteras mot de avloppsanläggningar som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljön i båda kommunerna.	NTS
Planerade aktiviteter under 2024: Förorenade områden		
19.	Ta fram handlingsplan för tillsyn av förorenade områden i Kumla.	NTS, MPK, ÅNÖV
20.	Fortsatt utveckla handläggningen av ärenden som initieras genom anmälan enligt 28 § FMH med utgångspunkt i den kunskap och vägledning om riskbedömning, riktvärden, representativa halter och åtgärdsåtgärder som finns att tillgå.	NTS, MPK, ÅNÖV
21.	Påbörja inventering av PFAS-förorenade områden vid verksamheter i drift.	RUPFO - regeringsuppdrag om PFAS-förorenade områden, samordnas av Länsstyrelsen.
Planerade aktiviteter under 2024: Kemiska produkter		

22.	Granskning av årlig läckagekontroll av köldmedia (ca 50 verksamheter i respektive kommun).	
23.	Inventera och genomföra tillsyn avseende sprängämnesprekursorer.	Behovsidentifierad
24.	Butikstillsyn kemikalier i varor i samband med nationellt tillsynsprojekt under våren 2024.	NTS, MPK
25.	Delta i läkemedelsverkets tillsynsprojekt under september-december med fokus på tillsyn av tatueringsfärger.	NTS
Planerade aktiviteter under 2024: Hälsoskydd och strålskydd		
26.	Tillsyn av grundskolor och gymnasieskolor med extra fokus på städning, hygien och smitta (11 grundskolor i Kumla samt 7 grundskolor och 1 gymnasieskola med 7 enheter i Hallsberg)	NTS
27.	Tillsyn av bassängbad utifrån Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2021:11) och tillhörande vägledning om bassängbad (1 verksamhet i Kumla och 1 verksamhet i Hallsberg).	NTS
28.	Planera för tillsynsprojekt flerbostadshus under 2025	NTS
29.	Fortsättning av tillsynsprojektet radon i flerbostadshus (totalt ca 100 fastighetsägare i båda kommunerna).	Behovsidentifierad, MPK
30.	Inventera och riskklassa skärande/stickande verksamheter som ännu inte finns med i den planerade tillsynen.	Behovsidentifierad
Planerade aktiviteter under 2024: Miljöövervakning		
31.	Mätningar av bakgrundsstrålning var 7 månad på uppdrag av Länsstyrelsen (ca 2 dagar under 2024 fördelat i båda kommunerna).	

32.	Fortsatt dialog med berörda aktörer avseende fortsatt recipientkontroll i Kvarntorp.	MPK
-----	--	-----

*Åtgärdsprogram för norra Östersjöns vattendistrikt, **Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken *** Miljöprogram Kumla